

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Glor/İsviçre – 13444/04

Karar 30.4.2009 [1. Daire]

Madde 14

Ayrımcılık

Askerliğe elverişsiz olan birisinin askerlikten muaf tutulma vergisi vermek zorunda olması:
İhlal

Madde 8

Madde 8-1

Özel hayata saygı

Askerliğe elverişsiz olan birisinin askerlikten muaf tutulma vergisi vermek zorunda olması: 8.
madde uygulanabilir

Olaylar: 1997'de başvurunun diyabetik olmasından dolayı askerliğe elverişsiz olduğuna dair bir rapor düzenlemiştir. 1999'da başvuru sivil koruma servisi zorunluluğundan da muaf tutulmuştur. 2000'de başvurunun bu muafiyeti kaldırılmış ve başvuru sivil koruma rezerv listesine yerleştirilmiştir. 2001'de otoriteler başvurucuya, 2000 yılına ait askerlik hizmetinden muafiyet vergisi başlığıyla, 716 İsviçre frangı (CHF – yaklaşık olarak 477 Euro (EUR)) ödeme emri göndermiştir. Bu miktar başvurunun 2000 yılındaki vergilendirilebilir geliri üzerinden hesaplanmıştır. Ayrımcı bir muamelenin mağduru olduğunu iddia eden başvuru, bu ödeme emrine itiraz etmiştir. Başvuru askerlik hizmetini ifa etmeye hazır olduğunu her zaman dile getirdiğini ifade etmiştir. 2001'de federal yönetimin katkı bürosu başvurucuya “büyük” bir sakatlığı olanlar dışında her İsviçre erkeğinin askerlik hizmeti muafiyet vergisine tabi olduğunu ve Federal Mahkeme'nin yakın zamanlı içtihadına göre bir sakatlığın büyük sayılabilmesi için ruhsal veya bedensel bütünlüğün en az % 40'nın zarar görmüş olması gerektiğini bildirmiştir. Temmuz 2003 tarihinde, yetkili makamlar, tıbbi bir muayene ve bilirkişi raporuna dayanarak, başvurunun sakatlık derecesinin % 40'tan aşağı olmasından dolayı söz konusu vergiden muaf tutulamayacağına karar vermiştir. Federal vergiyle ilgili bir başvuru komisyonu bu kararı onamıştır. Federal Mahkeme, 2004 tarihli bir kararla, başvurunun idari başvurusunu reddetmiştir.

Hukuk: 14. maddeyle bağlantılı olarak 8. madde – Sonuçları her şeyden önce parasal olsa da, bu olayda olduğu gibi, kaynağını bir hastalıktan, yani kişinin iradesinden bağımsız bir

olaydan, dolayı askerliğe elverişsiz olunmasında bulan ve devlet tarafından alınan bir vergi, hiç kuşkusuz, AİHS'nin 8. maddesinin kapsamına girer.

Esasla ilgili olarak, yetkili bir askeri hekim tarafından askerliğe elverişsiz olduğuna ilişkin rapor verilmesinden dolayı, başvuru askerlik hizmetini ifa etmemiştir. Bundan dolayı da, büyük bir sakatlığı olan veya ikame bir sivil hizmette bulunanlar dışında kendisiyle aynı durumda olan bütün insanlar gibi, uyumsuzluk konusu vergiyi ödemek zorunda kalmıştır. Ancak sadece vicdanî retçilere ikame bir sivil hizmette bulunmayı önerme hakkı tanınmaktadır. Başvuru, bu davada, bu durumu tartışma konusu yapmaktadır. Burada benzer durumda olan insanlar arasında, iki açıdan, farklı bir muamele uygulama durumuyla karşı karşıya bulunmaktayız. 14. maddede sayılan gerekçe listesi detaylı olmadığından, bu maddenin uygulama alanının sakatlık temelli ayrımcılık yasağını kapsadığından şüphe yoktur. Sıra farklı muamelenin nesnel ve makul gerekçelere dayanıp dayanmadığı ve özellikle hedeflenen amaçla (yani askeri veya sivil hizmet ifa eden insanlarla bu hizmetlerden muaf olan insanlar arasında belli bir eşitlik sağlamak) kullanılan araçların orantılı olup olmadığına bakmaktadır.

Fizikî bir elverişsizlikten dolayı hizmet zorunluluğunu yerine getiremeyen insanlara bile uygulanan söz konusu bu vergi tipi başka bir ülkede yok gibi görünmektedir. En azından Avrupa'da bu tip bir vergi yoktur. Öte yandan, başvuru askerlik (veya sivil) hizmeti ifa etme olanağından mahrum ettikten sonra, onu söz konusu vergiyi ödemeye zorlamak sakat insanlara karşı ayrımcılığa karşı mücadele etme ve onların topluma kazandırılmaları ve katılmalarını destekleme gerekliliğiyle çelişkili görünmektedir. Dolayısıyla sakat insanlar için farklı hukukî muamele uygulama konusunda Taraf devletlerin takdir payı son derece daralmaktadır.

Bu olaydaki çıkarlara gelince, AİHM, söz konusu kişinin askerlik hizmeti yapmadığından dolayı muafiyet vergisi ödemeye zorlanması konusunda, kamunun bir yararı olduğuna inanmış değildir. Başvurucunun çıkarına gelince, başvuru vergilendirilebilir gelirinin görece mütevazı bir gelir olması dikkate alındığında, muafiyet vergisi başlığıyla kendisinden istenen miktar önemsiz bir miktar olarak değerlendirilemez.

Öte yandan, ulusal otoritelerin bu olayda takındıkları tutum güvenilir değildir. İlk olarak, başvuru kişinin kişisel durumunu yeteri kadar göz önünde bulundurmamışlardır. Ondan sonra, bir kere başvuru hafif sakat olduğu sonucuna varıldıktan sonra, başvuru federal yasanın 4 § 1 a) bendi ve Federal Mahkeme içtihadına dayanan hafif sakat olan bir insanın meslekî anlamda dezavantajlı olmadığı yönündeki varsayımı ters yüz etmesi engellenmiştir. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse, başvuru, görece mütevazı bir gelire sahip olmasından dolayı, muafiyet vergisi ödeme zorunluluğunun onun durumunda orantısız olduğunu ileri sürememiştir. Ayrıca başvuru gibi % 40'tan daha az sakat olup ta görece mütevazı bir maaş alan insanlar için uyumsuzluk konusu vergiden muaf tutulma olanağının yokluğu da not edilmelidir. Son olarak, başvuru askerlik hizmetini ifa etmeye hazır olduğunu her zaman dile getirdiğini ancak yetkili askeri hekim tarafından askerliğe elverişsiz ilan edildiğini hatırlatmak gerekir. Bu olayda, başvuru elverişsizliği, Hükümet'e göre, günde dört sefer ensülin enjekte etme zorunluluğundan ileri gelmektedir. Askeri güçlerin operasyonel etkililikleri ve organizasyonları konusunda devletin sahip olduğu takdir payını tanımakla birlikte, AİHM başvuruyla benzer bir durumda olan insanlar için özel hizmet şekillerinin yürürlüğe konulması konusunun düşünülebileceğini belirtir. Öte yandan, başvuru ikame bir sivil hizmet ifa etmeye hazır olduğu konusuna da itiraz etmemiştir. İsviçre'de yürürlükte olan mevzuat bu olanağı sadece vicdanî retçiler için öngörüyor olsa da, sivil hizmetin askeri hizmetin gerektirdiği bedensel ve ruhsal vasıfları gerektirdiği fikrinden

hareket edildiğinde, sivil hizmetin başvurucunun durumunda olan insanlara uyarlanmış özel şekilleri pekâlâ düşünülebilir.

Sonuç olarak, bu olayda, ulusal otoriteler toplum çıkarlarının korunması ile başvurucunun hak ve özgürlüklerine saygı arasında adil bir denge kurmamıştır. Uyuşmazlık konusu verginin amaç ve sonuçları ışığında, ulusal otoritelerin, özellikle askeri ve sivil hizmete elverişsiz olan ve muafiyet vergisinden muaf olan insanlar ile bu hizmetlere elverişsiz olmalarına rağmen söz konusu vergiyi vermeye zorlanan insanlar arasında uyguladığı farklı muamelenin nesnel gerekçesi, demokratik toplumlardaki üstün ilkeler dikkate alındığında, makul görünmemektedir.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.